

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő. Ide intézettől a reklamációk is.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben — vidéköl pedig a postahivatalok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
 A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.
 Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
 Nyiltéri közlemények minden petit sora 50 kr.
 Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál, a szerkesztőségben, valamint Zichermann H. közve-títő irodájában is.

Név nélkül, vagy bérmentlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adtnak.

Ausztria bomladozása.

Nem valami régen kénytelenek voltunk a szomszéd állapotokkal e helyen lapunkban is foglalkozni. Oly acut jelleget öltöttek már akkor a cseh-német villongások, hogy minden körültekintő magyar politikus figyelmét felébresztették. Aggódó szemmel kísérjük a lajtántuli viszonyokat, mert a mai magyar kormány és többség, nem bír annyi erővel, hogy Ausztria nyilvánvaló gyengeségét a magyar állam helyzetének javítására felhasználja. Pedig a politikában teljesen megengedett dolog, sőt kötelesség arra ügyelni, hogy a nagy államalkotó érdekek harcában mi csoda előnyt ragadhatunk meg a kellő pillanatban.

Csakis ez okozhat a magyar politikának aggodalmakat, mikor az odaát teljes erőből kitört zavarokra figyel. Egyéb nem sok kifárasztó adhat okot a magyar nemzetnek, akárhova fejlődnek az osztrák állapotok. Az osztrák állam úgy sem egyéb, mint egy erős politikai mesterkedéssel papíron konstruált fogalom, melyet minduntalan meghazudtol az élet s melynek ellentmond a történelem, s mely ellen a népek aspirációja már is diadalmas harcot folytat.

Az osztrák állam politikai jövőjének sem ethnographiai, sem históriai gyöke-

rei nincsenek. Különböző szerves lények tagozataiból mesterségesen összerakott portentum a mai Ausztria, mely egységes állammá nem forrhat össze soha, mert az összetakolt tagok életgyökere ott maradt az anyaföldben sonnan szív magába életerőt, mely a közössé lett törzset nem táplálja, sőt inkább szemünk láttára pusztítja el. A mi az önálló szerves létel bíró tagokat össze enyvezte, az az európai egyensúly csirize volt.

Ez a csiriz azonban kezd száradni, repedezni s a különböző tagok duzzadozó életeréje nem tűri tovább magán. Ausztriának, mint egységes államnak fenállása nemzetközi szükségnek tekintett igen sokáig. Csakhogy ma már nem abban a korban élünk, hogy a nemzetközi szükség a népek önállóság utáni vágya fölött sokáig ur lehetne. A T a a f f e-kormány odaát ezt bölcsen tudta s éppen azért — politikája hiába fordít most egyszerre tizenkettedik órában köpenyegét — a foederalismus felé hajlott, mint a homoeopatha doktor gyógymódja, vagy ha jobban tetszik, a Koch vagy Pasteur rendszere, mely a bajt a bj beoltása által akarja gyógyítani.

Csakhogy az osztrák Tisza Kálmán egy kissé messze talált menni. A cseh-német ugynevezett kiegyezés a Habsburgok uralma alatt álló két állam viszo-

nyát már magában annyira érinti vala, hogy Magyarország hovatovább két külön államra szakadt Ausztriával áll szemközt. A cseheknek azonban még ez a kiegyezési javaslat is kevés volt s úgy látszik, hogy Libussa népe már most el akar menni a végtelékig, felforgatván a dualismust s követelvén, hogy a szent Venczel koronáját Ferencz József az új cseh állam symbolumaként tétesse fejére.

Északon Csehország, délen Tirol kavargó. Mig Ausztria sorsa a cseh tartomány gyűlésen élet-halál harc között vívódik, a nehéz beteg baját a tiroli olaszok parlamenti sztrájkja is súlyosbitja. A németek bent azt osztrák »állam« szivében dunnak, az antisemitismus pedig még azt a kicsi társadalmi békességet is felforgatja, a mit a politikai zavarok ép-ségben hagyának.

Ekkora bajok között merész operatióra határozta el magát az osztrák kormány. Előbb a tiroli tartomány gyűlést, most pedig roppant hirtelenséggel magát az osztrák »birodalmi gyűlést« oszlatta fel császári parancsszóval. A választási mozgalmak már meg is kezdődtek nyomban a feloszlás után, még pedig akkora lázas izgalommal, mely az operatio sikere fölöl nem valami sok jót ígér.

Oda át a vihar kitört. Az osztrák

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Debreczeni klubok.

Természet után.

— A Debreczen eredeti tárczája, —

És még azzal vádolják Debreczent, hogy nincs társadalmi. Pedig olyan élénk klubb-élet nincs sehoh a világon, mint minálunk. Nem is említve a városunkban élénken virágzó nyilvános társulatokat, melyek kebelében belügyminiszteri engedély mellett igyekeznek a »csöndes« és más hasznosan szórakoztató időtöltés által a társadalmi életet fejleszteni, a culturát terjeszteni: Debreczenben még az utcán is vannak klubok, melyeket teljes virágzásban tart fenn a tagok összetartozóságának érzete. Bár nincsen e társulatoknak belügyminiszteri engedélyük, nincsenek alapszabályaik, (törvényük nincs: boldog hiány!) még sem nevezhetjük azokat titkos társulatoknak, mert hiszen nyílt után, szemünk előtt folyik e nemes czélú klubok allandó tevékenysége.

Lebbentsük föl a homály fátyolát e klubok életműködéséről, hadd lássa a világ, mily élénk klubb-élet van Debreczenben csak a városháza környékén is.

I. A Telegdy-kaszinó.

Székhelye: a vároház alatt levő Telegdy K. Lajos-féle könyvkereskedés lépcső-hossza. Elnök nincs: teljes jogegyenlőség uralkodik a tagok közt; följénye csak azon tagnak van a másik fölött, a melyik szikrázóbb élezet, vagy kaczagtatóbb adomát tud a másiknál mondani.

A lagymatag kedélyű tag háttérbe szorul, arra utaznak, azon kifognak. Mig a friss humor zamata tekintélyt kölesönöz a jó kedvvel vértezett bevett tagnak s ezek nem is bántják egymást. Csóka szemét nem vájja ki a csóka.

Gyűlések reggeli 8 órától 9-ig tartatnak. Mert a Telegdy-kaszinó tagjai egytől-egyig kiváló hasznos tagjai társadalmunknak, sőt szolid, friss erőtel duzzadó uri emberek, kik a hivatalba menetel reggeli 9 órája előtt egy órát arra szánnak, hogy mig jó levegőt szívnak a szabadban, azonfelül gyönyörködnek a járókelőkben s egymást ártatlantréfákkal mufattatják.

E kaszinó keretében különféle nemzetiségek vannak képviselve, legalább van köztük tót is. Egészségtől ragyogó piros szin ugyan köztük az uralkodó, de a zöld sincs kizárva. Van köztük külföldi ember is: ehesi, czeplédi, de azért büszkek a Basa-halmára.

Büszkeségök azonban nem olyan nagy,

hogy az előttök eldefilrozó urakat s különösen hölgyeket észre ne vegyék; sőt köszöntik is, még pedig oly nagy reverentiával, hogy egyik kaszinó-tag az esztendő minden napján más kalapot használ e czélra.

E sok kalapu kaszinó tag egyházi körökben is kedvelt férfiú. S ha pap közeleg, mindjárt biztatják:

— Na Lajos, eredj már, ott jön a pap.

Innen látható, hogy e klubb életműködéséből ki van zárva minden istentelenség.

Hortobágyi birtokos is van köztük, ki hiteles tudósítással szolgál a magyar Sahara időnkénti állapotáról. S hoz népköltési remekket, a miket csakis az ártatlan nép költői fantáziája képes megteremni. Szép is az, meg igaz, hogy

A minap a Kadarecs mellett
 Három juhom hatót ellett.

Ily gyönyörök adatnak át az örökkévalóság számára a Telegdy-kaszinóban. Meg a koloszszásis adomák a király fogadtatásáról, mikor a klubb egyik tagja azt kérdezte egyik lakájától »Jön e már az öreg?« s ez majd hanyatt esett ijedtében, hogy így meri valaki titulálni ő felsége legmagasabb személyét.

állam alapjai ingadoznak. Ezek az alapok pedig vajmi gyöngék önmagukban is. Nem éltető gyökerek azok, hanem az anyaföldbe öröszakolt idegen anyag; a föld pedig most odaát megingott s a természeti fejlődés a külső szükség parancsát sokáig el nem türi. Magyarország földé szilárd s rajta a magyar király trónja erősen áll. Vajha követnék valahára a történelem logikáját azok, kiknek belőle tanulni legelső érdekük.

(—a— —a—)

— **Országgyűlés.** A képviselőház ülése jan. 26-án. A képviselőház tegnap folytatta a kisdudvási törvényjavaslat részletes tárgyalását. A 4-ik szakasznál Filtsch József és Zay Adolf az óvodába és menedékházba való járatás kényszere ellen beszéltek, Károlyi Sándor gróf és Szederkényi Nándor pedig azt hangsúlyozták, hogy az óvodai kényszer alkalmazása fölött határozó illetékes hatóságokra vonatkozólag világosabb intézkedések tétessenek a törvényjavaslatba. Csáky Albin gróf miniszter, Berzevicsy Albert államtitkár és Hagara Viktor előadó megmagyarázták a szakasz rendelkezéseinek intencióit s felszólalásaik után a ház a szakaszt változatlanul elfogadta. Kisebberetű nemzetiségi és felekezeti vita fejlődött ki a 8-ik §-nál, melynek stílárís módosítását ajánlotta Molnár Antal. Filtsch József azt akarta kötelezővé tenni, hogy minden óvodában a kisdudvek kizárólag anyanyelvükön foglalkoztassanak. Károlyi Sándor gróf a katolikus felekezet érdekében a »fóhászszzerű ima« kifejezés helyett csak »ima« szót kíván a szakaszba tételni s kimondani akarja, hogy a felekezeti óvodákban az illető felekezet imája hozható be. Zay Adolf a magyar nyelv elsajátítására vonatkozó rész kihagyását javasolja. György Endre hosszabb beszédet tartott Károlyi indítványa ellen s ramutatott azokra a veszélyekre, melyek a felekezeti szellemnek az óvodákba bevitelétől támadnak. Csáky Albin gr. közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy Molnár Antal módosítványát elfogadja, a Károlyi Sándor gróf módosítványát pedig az általános vitában felhozott indokoknál fogva kéri a közoktatási bizottsághoz utasítani. Hock János, Fenyvessy Ferencz és Nagy István a Károlyi gróf

indítványát pártolták. Ellenben Horváth Gyula inkább György Endre álláspontjához közeledett s nagyon sajnálatosnak tartotta, hogy ily kérdések is felekezeti szempontból bíráltatnak meg. Irányi Dániel hozzájárult ahhoz, hogy a szakasz a bizottsághoz utasíttassék, a mi meg is történt. A 9-ik szakasz Földváry Miklós módosításával fogadtatásával fogadtatott el. Hosszabb vitát provokált a 17-ik szakasz, melyhez Tisza Kálmán is nyújtott be módosítást. E vitában részt vettek Csáky Albin gróf miniszteren és Hagara Viktor előadón kívül Hegedűs Sándor és Horvánszky Nándor; végül e szakaszt a benyújtott módosítványokkal együtt kiadták a közoktatási bizottságnak. Az ülés végén Szilágyi Dezső igazságügyminiszter betervezte a consularis bíráskodásról szóló törvényjavaslatot.

— **Az osztrák képviselőház feloszlata.** Osztrák sógorainknál váratlan és nevezetes esemény történt: a reichsrath képviselőházát feloszlatták. A »Wiener Zeitung« tegnapelőtt császári pátenst tett köze, mely a képviselőházat feloszlattja s új választásokat rendel el. E feloszlata egész Ausztriában rendkívüli meglepetést keltett, mert csak a beavatottak sejtették a dolgot, míg a nagyközönség nem volt rá elkészülve s annál kevésbé gondoltak ilyen eshetőségre, mert a f. évi költségvetés még nincs megszavazva s a kormány csak márcz. 31-éig nyert indennitást. A politikai világ és a nagyközönség egyedül a hivatalos lapokból értesült az eseményről; máskülönbben a legfelsőbb rendelet titokban tartották s még olyan képviselők sem értesültek róla, kik szombaton éjjelég a miniszterek társaságában voltak. A titok tehát szigoruan megtartott mindenki irányában s annál nagyobb volt a meglepetés, midőn a bécsi hivatalos lapból megtudták a feloszlást — Az új választások márcz. 3-ika és 7-ike közt fognak végbemenni s az új képviselőház márczius közepén gyűl össze, hogy az indennitás meghosszabbítása iránt még idejében intézkedhessék. A mi a feloszlata okait illeti, arra nézve a hivatalos lap fejtegetései, valamint a legutóbbi események elég világosságot derítenek. Egy részt az ó-cseh párt összeomlása, másrészt a tiroli tartománygyűlés czivakodásai, melyek folytán hét képviselő kilépett a kormánypártból, Taaffe grófban azon aggodalmat keltették, hogy valamik döntő szavazásban az eddigi többség cserben hagyhatja. Minthogy

ekképen elvesztette iránta bizalmát, czélszerűbbnek tartotta nyomban feloszlata a házat, mert különben attól kellett félnie, hogy a képviselők az ülészak hátralevő részét már csak »hazabeszélésre« használnák fel. Jobbnak látszott tehát ez agitációnak, mely főleg Csehországban bizonyára káros következményekre vezetett volna, elejét venni s a házat minden előkészület nélkül feloszlata. — A választási mozgalom már megindult. Egyes bécsi lapok azt híresztelik, hogy a Taaffe-kormány fordulatot akar tenni a német szabadelvűek felé s hogy koalíciós kormány alakítása várható vagy most, vagy a választások után: az új kabinetben, melynek elnöke Taaffe maradna, a németek mérsékeltbb vezértagjai közül egy-kettő szintén helyet fog foglalni. Másrészt azt állítják, hogy a kormány nem fog módosulni s gróf Taaffe arra törekszik, hogy a nagybirtokosokból külön töredéket alakítson, mely mintegy 30 tagból állana s fontosabb szavazásoknál a két nagy párt közti küzdelmet el tudná dönteni. Mindez azonban egyelőre csak kombináció s csupán annyi tény, hogy a feloszlata minden pártot egyaránt meglepett s hogy a meglepetés, első benyomása alatt egyik sem képes tiszta fogalmat alkotni a rendszabály tulajdonképeni jelentőségéről. Örülni csak a reakcionáriusok és az ifjú csehek örülnek neki, míg a többiek némi bizalmatlansággal néznek a jövő elé. A birodalmi tanács feloszlata következtében talán lehetséges lesz a delegációkat a tavasz vége felé egybehívni, nehogy a késő őszi ülésezés ismét lehetetlenné tegye a monarchia két állami költségvetésének oly időben való tárgyalását, hogy a budet törvényt az illető törvényhozások még az idei év vége előtt megalkothassák.

*
A Reichsrath feloszlataának történetéről ezeket jelentik Bécsből a »Bp. H.-nak: A minisztertanács csütörtökön határozta el a Reichsrath feloszlataát. Pénteken a király aláírta a pátenst, szombaton a helytartó megkapta az utasítást. Utalnak arra, hogy a király különböző alkalomkor épp oly rideg és elkeseredett hangon nyilatkozott az ifjú csehek agitatójáról, mint annak idejében a bellovari hadgyakorlatok alkalmával Strossmayerről. Ismeretes az is, hogy legfelsőbb helyről a cseh választások félrevezetése miatt történt szemrehányás, hogy az ifjú csehek daczos interpellációkat adtak be. A Reichsrathnak ez év nyarán telt volna le az utolsó ülészaka, a feloszlataal azt akarták elérni, hogy az ifjú

Szóval a Telegdy kaszinó egy igen kedélyes és rendes működésében sem forró, sem hideg időjárás által meg nem zavarható klubja a debreczeni piacznak, mit csakis a reggeli 9 óra kongása képes szíjjel oszlatai.

II. A köpködő kaszinó.

Széles kiterjedésű klub: elfoglalja a városház előtti egész nagy térséget. Hétköznapokon gyéribben van látogatva, de vasárnap annál népesebb, kivált délelőtt.

Debreczen alsóbb néposztálya egész héten kinn dolgozik a tanyán, de vasárnap bejön a kaszinóba, megbeszéli a város dolgát, meg a világ sorját. Ez különben egy, mert a világ Debreczen, a mi Debreczenen kívül esik, az más világ, az a köpködő kaszinó tagjainak atyáskodó politikai filozófiájára nem tartozik.

Öt-hat emberből álló kisebb csoportozatokból mintegy ezer, másfél ezer ember szokott néha e kaszinóban összeverődni.

Valóságos athenaei forum. Csakhogy míg ott élet és halál felett folyt az ostracismus, itt ha halálról van szó, az legfeljebb disznótor, politikai kérdések pedig a legelő, meg a talyiga-állomás kérdése, a kis vasut, mely megölte a »fuhart«, meg más hasonló méltó honfui keservek.

A kaszinó tagjai azonban egy dologban megegyeznek: köpködnek mindnyájan. Némelyik valóságos művészette fejlesztette a foga közül sugárzó szerzetést. És ez nem utolsó dolog. Sokrates szerint az ember »Zoon politikon;« Plátó szerint: »két lábú tollatlan állat;« egy francia tárczairó szerint pedig »az ember olyan állat, a mely köp.«

Ki merné kétségbe vonni, hogy a köpködő kaszinó tagjai nem derék emberek?

III. Gigerli-klub.

Tisztelet a chick-es fiataliságnak, mely ott ütötte fel főhadiszállását a takarékpénztári (kaszinó) épület szegletén.

Szegény kis Rózácska, hogy meg van ijedve, mikor ezek közt a csinos fiuk közt elhalad. Mert menyasszony s jaj, ha valamelyik hozzá talál csatlakozni, s a vőlegénye megtudja: bizonyosan visszaküldi a jegy-gyűrűt. Mert nagy gond ám az: egy lépere került vőlegényt meg is tartani.

Ellenben Tinike arca boldogságtól sugárzik, mikor valamelyik tour-tánczosának sajtóságos szegletes köszönését fogadhatja. Ó be kedves fiatal ember, s mily udvariasan tud köszönni.

A főhadiszállásról néha heves rohamok is intézettek egy-egy elismert »parthie« ellen; ilyenkor törí magát az élelmes klub-tag s azé a babér, ki fűrgebben ott terem s kisérőül csatlakozik azon affectans majmocsák mellé, kiket tündéri széppé varázsol egy némely klub-tag szemében a busás hozomány esábitó kilátása.

A város elég udvariatlan a fiákker-állomást e virágzó klub közvetlen közelében tartani, miből a mult nyáron is az a kellemetlenség származott, hogy egy feltűnően szép szalmakalapos szeladon legfőbb ékességét — t. i. a kalapját — egy fiákkeres ló leharapta a fejről.

Csupa szerencse, hogy a fejét is hozzá nem harapta, — t. i. a lóra nézve.

IV. Orvos Gyurka kaszinója.

Ez meg ott diszeleg a Mendelovics boltja mellett. A híres proletár, a maga szurtos kötényével, óriási alakjával ott trónol bámulói közt, kiknek a fejére néha-néha egy baraczkot rögtönöz.

A suszter inasok nagyon félnek tőle, mert ha megcsiphet kettőt-hármat közülök: olyan akrobata mutatványokat produkál Gyurka, hogy olyat még a komédiában sem láthat az ember.

eseheknek különösen a februárra kitűzött költségvetési vita alkalmával ne szabadjon izgató beszédek mondani. Hogy a »Wr. Ztg.«-ban megjelent commentum nem a sajtóiroda, hanem a minisztertanács maga szerkesztette, az kétséget nem szenvedhet. Schönborn gróf igazságügyminisztert tartják szerzőjének. Hogy ki pendítette meg a fölőszlatás eszméjét, arról persze meddő dolog vitatkozni. Némelyek azt mondják, hogy Taaffe gróf ajánlotta végre nehéz szívvvel a koronának, mások pedig úgy vélekednek, hogy maga az uralkodó kívánta a törhetetlenné vált feszültségnek ezt a radikális megoldását.

Az elkeresztelési kérdés iránt mely Magyarországon a kultur-harcz előjelenek tekinthető, a külföldi sajtó is élénken érdeklődik. Legtöbbször persze megbízhatlan forrásból meríti értesüléseit, így történik aztán, hogy sok esodabogarat világgá eresztenek. A párisi »Temps« például egy bécsi sürgöny nyomán azt jelenti, hogy uralkodónk saját kezű levelet írt XIII-ik Leo pápához (?) melyben arra kéri őt, érvényesítse befolyását a magyar papságra, hogy a kormány és a papság között az elkeresztelés ügyében fölmerült ellentét kiegyenlíttessék. Mondanunk sem kell talán, hogy Magyarország apostoli királya ilyen levelet nem írhatott, hiszen éppen ő volt az, a ki Debreczenben és Nagy-Váradon oly egyenesen megmondta a kath. klérus tagjainak, hogy mily magatartást vár tőlük!

BELFÖLD.

Gróf Apponyi Albrtet a mérsékelt ellenzék nagy nevű vezérének, Ungvár város közgyűlése a város diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevelet külön küldöttség nyújtotta át Apponyinak.

A kivándorlás. Sáros megyében a múlt év folyamán 3633 ember kapott külföldi utlevelet; mint az alispáni jelentés mondja, ezeknek a leveleknek kilenczted része Amerikába szülő utlevél volt. Hogy az utlevél nélkül távozottak száma mennyi, azt persze nehéz volna konstatálni. Annyi bizonyos, hogy a népszámlálásnak feldolgozás alatt álló adatai szomorú képet fognak nyújtani a kivándorlásról.

Főispáni tanácskozás. Vasárnap kezdődött meg gróf Szapary Gyula belügyminiszter elnöke alatt az általa a közigazgatási reform ügyében összehívott főispáni tanácskozás, melyen Szalavszky állam-

titkár is részt vett. E tanácskozásra meghívott kaptak: Zichy József gróf Pozsony megye főispánja, Beniczky Ferenc Pest megye, Lónyai János Máramaros megye, Hertelendy József Torontál megye, Tallian Béla Somogy megye, Radó Kálmán Vas megye és Mikó Bálint Csik megye főispánja. Hát a mi főispánunk, a kit »köz-igazgatási kapacitás«-nak tartanak, miért nem hivatott meg ezen tanácskozásra?

Interpelláció a nihilisták ügyében. Helfy Ignác orsz. képviselő sürgős interpellációt jelentett be a képviselőház mai ülésére a Bulgáriában állítólag tartózkodó nihilisták ügyében tett diplomáciai lépésekről.

KÜLFÖLD.

A chilit forradalom. — A Chiliből érkezett utolsó hírek szerint az ott kitört felkelés ma már nagy méreteket öltött. Az eddig hű maradt csapatok egy része egyesült a felkelőkkel. A kormánylapok mindamellett kedvező híreket közölnek, melyek szerint a csapatok a felkelőket Pisagua mellett egy nagyobb ütközetben megverték.

A román miniszterelnök uralkodónknál. Manu román miniszterelnököt uralkodónk tegnapielőtt külön kihallgatáson fogadta. Manu azután meglátogatta Kálnoky gróf minisztert és Szogyény minisztert, kik látogatását viszonzották.

A német szerződési tárgyalásokat az elmúlt hét folyamán egy napra megszakították, minthogy a tárgyalásra kiküldöttek a vámtarifa második olvasásának befejezte után kormányainak jelentést ohajtottak tenni. Tegnapielőtt óta a tárgyalások ismét rendszeresen folynak. Nézeteltérésről szó sincsen és egy bécsi lapnak ama híre, hogy az új magyar teheráru díjszabás a tárgyalások újabb megszakítását idézte elő, minden tényleges alapot nélkülöz.

A bőkezű Natália királyné. Natália királyné Nebolsin orosz levelezőnek és izgatónak, a kit a királyné ügyében közzétett közleményei miatt kiutasítottak Szerbiából, 100 frankot küldött, hogy a rája mért csapást enyhítse. Nebolsin Bukarestbe utazott Hitrovo orosz követhez.

Mezőgazdasági állapotok.

A mezőgazdaságot sújtott veszteségek és csapások intésül kell, hogy szolgáljanak az okos és számító gazdának arra nézve, hogy gazdaságában oly gazdasági rendszert honosítson meg, a mi viszonyaihoz arányosítva legfőbb jövedelmet hozzon, érteve ezt egy a nagyobb, mint a kis gazdákra.

A tudomány vívmányai a gazdálkodásban éppen úgy, mint a kereskedelem és ipar mezején, a gőz és villany erejével létesített közlekedése és érintkezése a föld népeinek, előnkbe tárják a módokat és alkalmakat, melyeknek felhasználása által magunkon segíthetünk.

A jó gazdának ma napság inkább kell foglalkoznia a számítással, mint az ekeszáróval. Elmult az az idő, mikor az ős természet működésére bízta a gazda jövőjét. Ma már az adóviszonyok nehézsége, igényeinknek fokozása hozzák azt magokkal, hogy ne csak az áldott földre támaszkodjék a gazda közönség, hanem gondot fordítson mindenre, a mi által jövedelmének szaporodását eszközölheti.

A mezőgazdaság főága hazánkban, mint termelő országban a szántás-velés, a földmívelés. Tagadhatatlan is, hogy ez biztosítja létünket. Azonban nem hagyhatjuk figyelmen kívül egy részről azt, hogy a világkereskedelem fejlett és elterjedt voltánál fogva a magyar gabona ma már erős versenytársakra talál s az egyes külállamok által létesített vámrendszer gabona kivitelünket megnehezíti, az árakat csökkenti és csakis a véletlen

szeszélyétől függ egy-egy kis kedvezőbb időszak ideiglenes beállta; más részről pedig a gazdaságot sújtó elemi csapások sokfélesége gyakran keresztet von a mezőgazda számításaira.

Nem is kell említenünk azt az óriás csapást, mely bortermelésünket végmegsemmisítéssel fenyegeti a filloxera, peronospora és az újabb észlelhető black-rot szőlő-betegségek által, mely számtalan milliónyi értéket és jövedelmet von el a magyar gazdától és a mit helyre pótolni az eszélyesség, okos gondosság kényszerítése parancsol.

A földmíveléssel együtt járó s attól elválaszthatatlan foglalkozás az állattenyésztés.

Sertés tenyésztésünk nem is hogy fennmondhatni, semmi kívánivalót, e hasznos háziállat tartása, nevelése nem is jár oly nagy költséggel és bajjal, hogy azt a legszegényebb gazda is ne követhetné.

Juh-tenyésztésünk részint a közlegetőknek aláfordítása, részint a gyapjuárak alá szállása folytán szerfölött megcsappant.

A lótenyésztés költséges volta kisebb gazdaságban nem foghat nagy tért, bárha az magát kifizetni is.

Egyedül a szarvasmarha tehát az, melynek tenyésztése kicsiben nagyban annál inkább haszonnal üzhető, mert annak tejjel, húsával egy részről a családra nézve nélkülözhetetlen, más részről kitartása, nevelése sem ad annyi gondot és költséget, mint a lótenyésztés, haszná pedig a gondozás költségeit dusan fedezi. Epen azért a mezőgazdaságban a marha tenyésztés oly kisegítő, mit figyelmen kívül hagyni nem lehet.

Alig is van még a legszegényebb ügynevezett parasztagdák között is igyekvő olyan családfő, aki a háziszükséglethez megkivántató legalább egy darab marhát ne tartson. Azonban szegényebb sorsu mezőgazdánk még ma sem okulnak a tekintetben, hogy a jó gondozás mellett a faj megválasztására és nemesítésére nagyobb figyelmet fordítsanak.

A falusi csordák nagyszámú szánalmas képet mutatnak, elsatnyult állatokból állnak, mire a fajok megválasztása és nevelése tekintetében nagyobb gond fordítatnék, — miként azt a németajku hazaiak és a székelyek is teszik. — Magyarország marha állománya oly jövedelmi forrást képezne általánosságban, mint az az előre haladt sertés gazdaságnál mutatkozik.

Nem győzzük tehát kis gazdáinknak eléggé melegen ajánlani, hogy a marhatenyésztésre nagyobb figyelmet és gondot fordítsanak s ez által mind saját jólétük, mind az országos mezőgazdaság előmozdításán igyekezzenek.

Debreczen népessége.

Jan. 27.

A debreczeni népszámlálás eredményéről végre megkaptuk a hivatalos kimutatást. E kimutatás szerint városunk lakossága összesen 56,996 lélekből áll. Jóllehet városunk az ország népesebb városai közt a sorrendben megtartotta az eddigi 4-ik helyet (Budapest, Szeged, Szabadka, Debreczen), a debreczeni népszámlálás eredménye még sem valami örövendetes, mert annak dacára, hogy az utóbbi évek folyamán városunkba számos bevándorlás történt, a népesség szaporodása mégis nagyon lassu.

E lassu szaporodás okát kikutatni kötelessége városunk hatóságának, hogy a szaporodás gátló akadályait elhárítani lehessen. Bizonyos, hogy figyelmes körültekintéssel ezen akadályokat meg lehet találni s azoknak megszüntetésére is bizonyára van alkalmas eszköz.

Csak egy vigasztaló van az egész dologban, nevezetesen azon körülmény, hogy a debreczeni népszámlálás hitelességének eredménye iránt erős kételyeket táplálhatunk s valószínűnek

Luczi Feri.

kell tartanunk azon föltevést, hogy városunk lakosságának száma nincs alul a 60,000-en.

A hivatalos kimutatókat a következőkben irtmertetjük:

I. A belsőségen.

1. A czepléd-utcai kerületben van 3642 férfi, 4050 nő s 743 lakház. Ide tartozik az olaj-útó, hol 198 férfi s 199 nő lakik s a lakházak száma 42.

2. A hatvan-utcai kerületben van 3169 férfi, 3463 nő s 570 lakház.

3. A piacz-utcai kerületben van 3103 férfi, 3623 nő s 484 lakház.

4. A varga-utcai kerületben van 3349 férfi, 3843 nő s 546 lakház.

5. A péterfia-utcai kerületben van 3612 férfi, 4062 nő s 734 lakház. Ide tartozik a Margit-fürdő, a hol van 17 férfi, 29 nő, 1 lakház. — továbbá az István-malom, a hol van 12 férfi, 22 nő, 1 lakház.

6. A csapó-utcai kerületben van 2971 férfi, 3370 nő, 640 lakház.

A belsőségen van tehát összesen 20,073 férfi, 22,661 nő s 3761 lakház.

II. A külsőségeken.

A külsőségen van 7475 férfi, 6787 nő s 2503 lakház.

A külsőségeken következőleg oszlik meg a lakosság:

	Férfi.	Nő.	Lakház.
Serompóknál	19	32	10
Tégláskertben	83	77	44
Sétakertben	5	8	3
Boldogfávi	10	12	8
Hatvan-u.-	16	17	10
Tóczos	22	14	10
Csige	17	30	11
Szécsényi	5	4	4
Köntös	22	22	14
Posta	13	11	7
Varga	19	24	12
Sesta	11	10	11
Vénkert	33	34	12
Ujkertben	42	53	29
Homokban	468	543	261
Csapóban	486	523	282
Majorságon	510	441	168
Uj földön	999	853	317
Téglavetőnél	108	113	37
Ondódon	857	807	385
Szepesen	272	181	72
Ebesen	305	241	104
Maeson	376	294	56
Kis Elepen	82	61	21
N. Elepen	458	386	108
K. és N.-Hegyesen	347	339	64
Czuczán	53	54	26
Köselyszegen	289	257	39
Hortobágyon	509	459	18
Pallagon	169	151	9
N.-Erdő, Apafa, Monostor	47	35	10
N.-Cserén	218	172	94
Fancsikán	114	110	55
Paczon	50	43	17
Halápon	249	215	103
Bakon	192	161	80

Ujdonságok.

* **A „Csokonai kör“** irodalmi szakosztálya f. hó 29-én csütörtökön d. u. 5 órakor a városháza nagy tanácstermében felolvasó ülést tart, melynek tárgysorozata következő 1. Költemény, Kós a Barnától. 2. A forró földön flórája. Dr. Kenézy Gyulától. 3. Budapesti emlékek Dr. Tüdős Jánostól. Dr. Tüdős János szakosztályi titkár.

* **Gyászmise Simorért.** Simor János hercegprímás és bibornokért — temetése napján — f. hó 28-án reggeli 9 órakor a helybeli rom. kath. templomban gyászisteni tisztelet fog tartatni, melyre a nagy közönséget ezuton is tisztelettel meghívja Szakszó Rezső prépost-plébános.

* **A tiszthelyettesek.** A csapatparancsnokok évek multán újra felszólítást kaptak, hogy a legénységi állományból jelöljék ki azokat az altiszteket, a kik szakaszvezetésre teljesen alkalmasak, mert ezek az altisztek

előjegyzésbe fognak vétetni, mint a mozgósítás esetén kinevezendő tiszthelyettesek. Minden század, ha lehetséges, három ily alkalmas altiszteket kijelöljön. A hadügyminiszterium ezen rendelkezésével — írja a Reichswehr — a tiszthelyettesi rangfokozat, a mely régebben már fennállott volt, újra activáltatik, a miből az következtethető, hogy a létező cadetek és tartalékos tisztek nagyszáma sem elégséges az új formációk esetében szükséges új szakaszvezetőségek betöltésére.

* **Társas összejövetel.** A debreczeni kereskedő társulat tagjait és azok családját szerdán esti 8 órára a Szikszay-féle terembe társas összejövetelre hívta meg. Ez alkalommal a kereskedelmi akadémia új taneszköze, a skioptikon fog bemutatatni, melynek segítségével Fabian Lajos Mór egyes görcsövi praeparatumokat, Dr. Szántó Sámuel pedig a világkereskedelem főbb kikötőit fogja mintegy 2 méter szélességű képekben a Szikszay dísztermében levő színpadra illesztett fehér függönyön bemutatni. Ezen mutatvány után a la carte társasvacsera, melyet esetleg táncz is fog követni. Ezen társasestélyre a társulati tagok és családjaikon kívül az érdeklődő vendégek szívesen láttatnak. A rendezőség fölkéri a hölgyeket, hogy csak séta-toiletben jelenjenek meg, — továbbá figyelmezteti azokat, a kik meghívót nem kaptak volna, hogy ez ne tartóztassa őket vissza a megjelenéstől.

* **Az elhunyt hercegprímás** hagyatékában másfél millió forint készpénzt találtak, még pedig 1,300,000 forint papírokban és 640 darab aranyat. Azt beszélik, hogy az elhunyt primásnak budapesti és bécsi pénzintézeteknél milliókra menő összegei vannak letelve. Még a hercegprímás el síncs temetése s már is megindult a kombinációk utódjára vonatkozólag. Kombinációba vannak véve: Schlauch nagyváradi püspök, Samassa egri érsek, Hornig veszprémi s Zalka győri püspök. A politikai helyzet most Schlauchnak kedvez. Ha a kinevezéssel sietnek, ő lesz a primás. A késlekedés a többi jelöltnek, de kivált Samassának teremthet kedvező fordulatot.

* **Eljegyzés.** Glósz Géza, h.-bőszörményi takarékpénztári segédkönyvvézető, eljegyezte H.-Dorogra Farkas Irma kisasszonyt. Áldás és boldogság kísérje a tiszta szerelemből kötött frigyét!

* **Szerkesztő-változás.** A »Hajdu-Bőszörmény« című társadalmi lap, mely híven szolgálja a nagy hajdu-város közügyeit, szerkesztőt változtatott. Az eddigi felelős szerkesztő, Czaiich T. Gyula, főmunkatársá lett, a f. szerkesztőséget Dr. Gacsó Kálmán ügyvéd vállalta el, belmunkatársak pedig Dobó Sándor, Hoffmann Vilmos és Sasváry Nagy Sándor lesznek.

* **Dohánypajták átalakítása.** Az 1887. évi dohányjövédéki törvény rendelkezései szerint a dohánypajtákat a dohánytermelésre engedélyt nyert gazdák és birtokosok kötelesek oly módon átalakítani, hogy közepükön folyosó vezessen végig különösen azért, hogy a pénzügyőrök a pajtában elhelyezett száritózsínörök számát megolvashassák s így a termelt és száritásra kifüggesztett dohány mennyiségét ellenőrizhessék. A földmivélsügyi miniszter a pajták átalakításának határidejét az 1891. év végeig meghosszabbította s a ki ez időhatárig nem felel meg a törvényszerű kötelezettségnek, elveszti a dohánytermelési engedélyt. Minthogy már az idejé dohányszermés az előírás szerint átalakítandó pajtákba helyezendő el száritás végett, különböző jogi természetű kérdések merülnek föl. A dohánytermelési engedéllyel együtt haszonbérbe adott földeknél különösen az a vitás kérdés merül föl, hogy ki köteles a pajtákat átalakítani, a bérlő, vagy a tulajdonos? A vélemények e kérdésben annyira elterők, hogy szükséges volna gyors fölvilágosítást adni az érdekelt feleknek, mert ha egyik sem teljesíti a pajtaátalakítást, olyan jogi komplikációk származhatnak igen sok bérlő és gazda kárára, melyek polgári bíróságainknak sok dolgot fognak adni. — Egy másik nem érdektelen kérdés is merült föl. A dohánytermelő földek talajvizsgálatát most esz-

közli a jövédéki kincstár. A hol dohánytermelésre alkalmas talaj nincsen, ott egyszerűen elvonja a dohánytermelési engedélyt. Eddig két megyében történt meg a talajvizsgálat, igen sok megyében azonban még meg sem kezdték s most a gazdák mindenütt kötelesek a dohánypajtákat átalakítani. Holott meglehet, hogy már jövő évben a talajvizsgáló bizottság eltiltja őket a dohánytermeléstől. Kérdés, hogy ki fogja megteríteni nekik a pajtaátalakítási költségeket, melyre már ez évben kötelezve vannak törvény és rendelet által?

* **A h.-nánási függetlenségi olvasó kör** saját könyvtára javára folyó hó 20-ik napján zártkörű táncestetélyt rendezett, mely alkalommal felülfizettek: Csuhány László polgármester 1 forint 40 kr, Ujváry Béla 1 forint, Lenke Lajos 60 kr, Csengeri József 60 kr. id. Tokaji Imre 40 kr, Csuka László 70 kr, Sebestyén Miklós 40 kr, Szűcs László 40 kr, Csizsár Géza 40 kr, Kocsis Gábor 40 kr. if. Dombi József 40 kr, Dr. Ujvárosi Gábor 40 kr, Gaál Antal 40 kr, Csuka Lajos 40 kr, György Pál 40 kr, Kristóf Lajos 40 kr, Páyer Géza 40 kr, Rhehus Viktor 40 kr, Kovács Lajos 40 kr. ifj. Nagy Kálmán 40 kr, Pólinyi Vilmos 40 kr, Slachta János 40 kr, Gamenczi Géza 40 kr, Vad Imre 20 kr, Ormós Imre 20 kr, Magyar Gábor 20 kr, Kovács Péter 10 kr, A felülfizetők fogadják legforróbb köszönetünket. A rendezőség.

* **Apróságok.** A halál borzalma. A »Bizonny meghalt szegény G... Az éjjel halt meg, cselédje karjai közt.«

A. (Elenken). »Te! Szép az a cseléd?«

Az mármás! (Egyik nizzai vendégöbe egy ur érkezik egy hölgygyel. A vendégös gyanus szemmel nézi őket, azután így szól: »Az én fogadóm, kérem, igen jó hírű, talán ha máshová méltóztatnék... mert tetszik tudni...«

Ur: »No mi baj?«

Vendégös: »Bátor vagyok fölemlelteni, hogy az a nő akivel érkezett, már december hóban is itt járt egy másik urral s így fölfoghatja uram, hogy...«

Ur: (hidegen) »Ez ne zavarja önt most, mert én vagyok az igazi ferje!«

* **Emberös meret.** V... grófnő sok látogatást fogad. Egyik barátjáné nagyon sajnálja őt e robotért.

»Óh, mond a grófnő, tudok én magamon segíteni. Ha valakitől hamar meg akarok szabadulni, magamról beszélek neki, ha pedig sokáig akarom marasztalni, ő róla.«

* **A bíróságnál.** Rendes Nácsi ügyvéd barátunknak szörnyű sok dolga van a bíróságnál. Akárhová menjen is, még a vendégös délelőtti társasztalánál is, neki a — bíróságnál van dolga. Így kell azt legalább tudniök a csemetéknek, hogy ők is buzduljanak saját iskolai köteleességük betöltésére. Tegnapelőtt Rendes barátunk egész éjjelre elmaradt otthonról. Másnap hazajöven, kérde tőle fiacskája: »Hol voltál az éjjel édes apám?« »A bíróságnál, fiacskám«, mondja munkabuzdításul fiacskának Rendes ur.

* **A debreczeni vasuti üzletvezetőség orvosa.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága, a Debreczenben felállított üzletvezetőség egészségügyi ellátásával dr. Bruckner Ernő tb. városi főorvost bízta meg.

* **Kutyagigerlik.** A modern divatnak sok bolondságot »köszönhetünk«, de azt még se gondolta volna senki, hogy valaha a kutyák is fennálló gallert és ezen nyakkendő viseljenek. A berlini szijgyártó üzletekben most ezek kepezik a legdivatosabb ujdonságot. A gallér hófehér fenyves bőrből készül, a rája erősített nyakkendő pedig a legkülönfelebb divatos színű bőrből. Még megérjük, hogy a kutyauracsok monoklivál fognak az ebhölgyeket fixirozni.

* **Hajtó-vadászat.** A debreczeni vadász-társaság f. hó 31-én, azaz szombaton, hajtó-vadászatot rendez. Gyűlőhely az alsó-paczi csőszház. Kezdeté 9 órakor. A z elnökség

* Gyerek párbaj. Két 13 éves suhancz akart Temesváron egy »hölgy« miatt párbajt vívni. Az érdekes mérkőzést azonban kissé megakadályozta az a körülmény, hogy a »felek« csak egy darab régi szerkezetű mordály birtokában voltak s e szerint a feltételek akként voltak megállapítva, hogy előbb a kihívott lő és ha ellenfelet nem lötte le, az újra megtöltött pisztolyt a kihívó süti el. Így volt a dolog kifundálva, de a szemfüles rendőrség meglepte a párbajozó hősöket s elvette tőlük a mordályt. Így tehát ismét eggyel szaporodott az »elintézetlen becsületbeli ügyek« száma.

* Gyászjelentés. Baik Szilágyi Imre és neje Mikola Irma, gyermekeink Margit, Ibolyka és Lenke, a boldogult testvérei Tóth József és neje V. Nagy Zsuzsanna, Lakatos Gábor és Pálffy Eszter, számos rokonok nevében is fájdalomtelt szívvel tudatjuk feledhetlen jó édes anyám, nagyanyáink, testvérünk özv. Nemesszeghy Kálmánné született Tóth Juliánná asszonynak folyó hó 26-án reggeli 4 órakor, életének 58-ik, özvegységének 7-ik évében hosszúságú szenvedés után tüdőgümőkór következtében történt csendes elhunytát. Feledhetlen kedves halottunk porrései f. hó 28-án délután 3 órakor a Varga-utcai 2258. számú házunktól a kistemplomban tartandó gyászszertartás után a Czegléd-utcai sírkertben levő családi sírboltban fognak örök nyugalomra letétni. Végtisztességtételére rokonainkat s bánatunkban osztozó ismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1891. január hó 26-án. Csendes legyen siri álma s legyen áldott emlékezete!

* Népesedési statisztika. Ez évi jan. 18-ától január 24-ig terjedő héten szülött Debreczenben: ref. törv. fiu 17, leány 10, törvénytelen fiu 2, leány 2; rom. kath. törv. fiu 1, leány 3, törvénytelen fiu 1, leány 2; autonom orthodox izr. 0; ág. hitv. 0; izr. 0. **M e g h a l t a k:** Nagy Zsuzsi ref. 5 év, égés; Kovács Róza ref. 15 hó, szívzélhűdés; Gyöngyi József izr. 7 hó, göresök, Bör Ferenczné ref. 66 év, gyomorrák, özv. Berky Jánosné ref. 77 év végegyengülés, Vikol József r. kath. 76 év, tüdőgümőkór, Tandéri Róza r. kath. 1 hó, bélhurut, Hubert Kornélia ev. 37 év, szívzélhűdés, Szabó Erzsé ref. 4 hó, bélhurut, Balog Julia ref. 1 hó, bélhurut, Bihari Gábor ref. 32 év, tüdőgümőkór, Saitz Károly 45 év, öngyilkosság, Monus István ref. 68 év, szervi szívhaj, Sepsy Ilona r. k. 18 év, tüdőlob, Kovács Eszter ref. 17 év, tüdőgümőkór, Bagdi Mihály ref. 8 nap, göresök, özv. Zerlamm Gusztáv r. kath. 45 éves tüdőgümőkór, Fodor István ref. 35 év, öngyilkosság, Korom Piroksa ref. 6 év, gömőkór, Jeney Zsuzsanna ref. 74 év, aggkór, Törő János ref. 50 év, veselob, Pataki Józsefné ref. 62 év, szerencsétlenség, Balog Mihály ref. 3 év göresök, Salánci Róza, ref. 2 hó, göresök, özv. Vallis Vilmosné, r. kath. 64 év, tüdőgümőkór, Gebó Istvánné ref. 55 év, tüdőlob, Cichini Kálmán kath. 5 év, vörheny, Kapitány Ferencz ref. 63 év, vízkór, Vislady? ref. halva szül., Medgya-zai? ref. halva szül., Sipos Zsuzsanna ref. 1 év tüdőhurut, özvegys Steiner Zali izr. 72 év, aggkór, Suba András ref. 3 hó, göresök, Papp Erzsébet 1 hó ref. velesz. gyeng., Vajó Endre ref. 8 hó göresök, Nemes Erzsébet ref. 1 hó göresök, Tóth? kath. 1 hó velesz. gyeng., Kovács József ref. 65 év tüdőlob, Tarjányi? ref. halva szül.

* Tűzoltók táncvizalma. A hajdusoboszlói önk. tűzoltó-egylet a »Bika« vendéglő nagytermében 1891. febr. 1-én felszerelések gyarapítására zártkörű táncvizalmat rendez. Belépti díj: személyenként 60 kr. családtag 1 frt 50 kr. Kezdeté 7 órakor Fölül-fizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

* Megfagyott ember. A sámsoni uton tegnap este 11 órakor egy megfagyott 40 éves kopottas ruhába öltözött férfit találtak az arra haladó szekerek. Azonnal bevitték a Kemény-féle tanyába, de midőn tapasztalták, hogy semmi módon nem lehet életre hozni, elásták egy szénaboglya tövébe. A rendőrségnek még nem tettek jelentést ez esetről.

* A tehének tejelőképességének fejlesztése érdekében gr. Bethlen András földmívelésügyi miniszter leiratot intézett valamennyi gazdasági egyesülethez, melyben hangsúlyozza, hogy állattenyésztésünk ez ágának emelése érdekében egyik főcélunkul kell tekintenünk, buzdítólágnak hatni a tenyésztőre, hogy a marha testalkatának kellő fejlesztése mellett, tejelőképességének hathatósabb fokozására is súlyt helyezzen. E cél a legalkalmasabban tejelő versenyek rendezése által leendő elérhető, melyeken a különböző vidékek legjobb tejelő tehenei e képességekre nézve egymással összehasonlítatván, köztük az ítéltetik legjobbnak, mely a tejnek úgy mennyiségére, mint minőségére nézve a legjobb eredményt mutatja fel. A tejelő-versenynek minden évben való következetes megtartása által egyes vidékek teheneit úgy lehet fejleszteni, hogy azok hivatottak lesznek nemcsak keresett tenyész- és tejelő anyagot szolgáltatni, de idővel a tejelő marhanak behozatalát is valószínűleg fölöslegessé fogják tenni. Tekintettel tehát egyrészt a tejelő verseny imént jelzett nagy fontosságára, másrészt pedig arra, hogy ez által egy-zérsz mind a kiállítások ügye is üdvös lendületet veend, kívánatosnak, sőt szükségesnek tartja, hogy a jövőben rendezendő kiállításokkal kapcsolatban mindenkor tejelő versenyek is tartassanak. A miniszter egyúttal mintaprogramot is küldött a gazdasági egyesületeknek a tejelő-versenyek megtartására.

* Egy jóházból való fiu, ki írni-olvasni helyesen tud, tanonczul fölvetetik a Szabó Ferencz könyvnyomdájába.

A kapitány előtt.

I.

Grósz és Klein.

Összekaptak egy nadragon. Mind a kettő megakartta venni s az lett belőle, hogy egyikőjük sem vette meg, de beleragadtak az egymás szakalába és olyan harezot rögtönöztek a zsbirás utcában, hogy Bence csendzavarás miatt mindkettőt odaállította a kapitány elé.

Grósz azonnal mentegette magát.

— Ő kezdte, nem én.

— Ne hidje a kapitány ur, úgy éljek én, hogy hazudik.

Grósz mellősságteljesen oda fordul Kleinhez.

— Neked meg minden igaz szavad egy aranyat ér.

II.

Hogyan kerül ki az adó.

Egy kis vézna 15 éves fiucska állott ma reszkette a kapitányi szobában. Sápadt arcán ott ült a felelem s midőn a kapitány megszólította őt, szegényke alig-alig mert kimondani egy-két szót.

— Nem tudod te, kis fiacskám, hogy az utcán nem szabad kéregetni.

— Nem tudtam én.

— Hát mi vitt rá a kéregetésre?

A kis fiu sirva fakadt.

— Az édes apámnak kéregettem, hogy a sárándi házunk a d o j á t kifizethesse belőle.

III.

Ijedtség.

Bérekocsist is kerített ma Bence. Az volt rá a panasza, hogy a tarifát nem tartotta be és zsarolni akart.

— Csak negyven krajczár járt volna neki s ő egy pengő forintot kért a pasasérjától.

— Hogy merted ezt tenni? kérdi a bérekocsistól a kapitány.

— Nem akartam én, instálom, de mikor az az ur leszállt a kocsimról, olyan hangosan találta tőlem megkérdezni: mennyivel tartozik, hogy én *ijedtemben egy forintot kértem.*

MUZSÁK.

Írói és hírlapírói kör. Az ujonnan alakuló írói és hírlapírói kör megtartotta első értekezletét Budapesten, az új város háza társalgó termében s a nagy érdeklődésből ítélve, a létesítendő új kör szép jövőnek néz elebe. Az értekezletet dr. Falk Miksa nyitotta meg,

mire Solder Hugó kifejtette az alakítandó kör célját. Régóta érzik a hírlapírók és írók egy ily körnek a hiányát, mely a gyakoribbi társas érintkezést lehetővé teszi és hivatva lesz a hírlapírók érdekeit megvédeni és erkölcsi tekintélyét fenntartani. Tagjai kizárólag írók és hírlapírók lehetnek. Rákosi Jenő melegen pártolja az eszmét. A hírlapirodalom óriási módon fejlődött s az írók nagy száma nem nélkülözheti a társas érintkezést; szükség van egy olyan körre, mely az íróknak és a sajtó munkásainak összejöveteli helyéül szolgál. Gelléri Mór, Rákosi Viktor, György Aladár, Sziklay János, György Endre, Váli Bela, Solder Hugó és többek felszólalása után kimondta az értekezlet, hogy az új kört megalakítja és a szükséges előmunkálatok kidolgozása, valamint az alapszabálytervezetnek elkészítése végett bizottságot küldött ki, melynek tagjai a következők: dr. Falk Miksa, ifj. Abrányi Kornél, Rákosi Jenő, Bolgár Ferencz, Gajári Ödön, Fekete József, Hevesi József, Porzsolt Kálmán, Sziklay János, Sipos Ignác, Radó Antal, Kenedi Géza, Komócsy József, Szathmáry Mór, Gelléri Mór, Bokor József, Balogh Pál, Dery Gyula és Fenyő Sándor.

Spanyol színészet. Nem valami hízelgő képet nyújt egy madridi levelező a spanyol színészeti viszonyokról. Szerinte az egykor oly virágzó spanyol színészet úgy a színműrást, mint a színélőadást illetőleg nagyon hanyatlóban van. A rendezés, az összjáték és az alakítás nagyon fogyatékos, minden szereplő tekintet nélkül a darab követelményeire, csak a maga szerepét iparkodik legelőször kirívó hatásvadászattal előtérbe tolni, miben a közönség is bátorítja az időelőtti tapsolással. Madrid tizenöt színháza közül ugyszólván csak három érdemel említést. Az »Español« és a Comedia« a hol színművek, és a »Teatro Real«, a hol operák kerülnek színre. A most élő színműírók közt csakis a nálunk is jól ismert »A nagy Galeotto« szerzője José Echegaray emelkedik európai színvonala. E kitűnő színműíró ez idén három művel szerepelt. »Irene de Otranto« nagy operaszöveg a fiatal Serrano kitűnő zenéjéhez, mit Echegaray »Az otrantói pestis« című sokat olvasott sajtó elbeszéléseiből dolgozott át. »Siempre en Ridículo« »A mindig nevetség« nevetséges férjekről szól és — óriási bukást szenvedett. Annál jobban tetszett az »El prologo de un Drama«, mely egy felvonásos művecske tulajdonképpen csak egy a jövő tételre ígért drámának a prologja, de olyan hatásosan vannak benne a dráma konfliktusai exponálva, hogy a valladolói közönség, (mert a változatosság kedvéért Echegaray ott adatta elő) valósággal tombolt lelkesedésében.

Színház.

Dózsa György, a parasztlak vezetőre Jókainak valamikor oly nagy sikert aratott 5 felvonásos drámája került tegnap színre és pedig ezuttal is jelentékeny hatással.

Az előadás jól ment s több jelenet zajos tapsra ragadta a közepes számú, de annál lelkesebb közönséget.

Tűzkerti Berta (költő) szép szavalaatért szünni nem akaró tapsot kapott s *Palotay Piroksa* a Rózsa s *Konkoly Emilia* Csáky Lóra szerepében sikerült alakításokat nyújtottak.

A férfi szereplők nem mindenikéről mondhatunk hasonlót, *Csiky* nagyon deklamál s hamar bele reked, egészben véve azonban Dózsa Györgyöt helyesen fogta föl. Annál jobb volt *Góth* a Barna szerepében mely pedig nem is egészen temperamentumához való; *Lőrincz* diák (Balassa) s *Ambrus* szabó (Hegyesi) teljesen visszaadták a Jókai gazdag humorát. *Mátray, Püspöky, Hutvani* megállták a helyüket.

Hatvani Edének ma lesz a jutalomjátéka, Vidor Pálnak, a népszínház kitűnő tagjának »*A veres sapka*« című népszínművében. A lankadatlan szorgalmu tehetséges szíveszt bizonyára ki fogja ez alkalommal tüntetni a közönség elismerése.

Sudermann óriás hatást keltett színműve: „A besület“ csütörtök este fog színházunkban színre kerülni. Előre is felhívjuk a közönség figyelmét e valóban érdekes újdonságra, melyet holnapi tárcánkban részletesen fogunk ismertetni.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap, szerdán 1891. január hó 27-án páratlan bérletben:

Arany pók.

Vigjatek.

A közönség rovata.

A husfogyasztási szövetséget.

(Levél a szerkesztőhöz.)

T. szerkesztő ur!

Nagyon jó világ van minálunk Debreczenben, csak úgy uszunk a jólétben, csakugyan kezdem hinni, hogy igazuk van a váradiaknak, akik elhíresztelik, hogy hájukban fulladunk.

Ime egy példa reá. A mikor néhány héttel ezelőtt csak híre terjedt, hogy a budapesti mészárosok a nagy közönség pénzén kívánnak egy kis zsirt szerezni: a budapesti lapok oly lármát csaptak, hogy a tisztelt mészáros urak ezen szándékukat nagy bölcsen abban hagyták. Sokkal szerencseesebbek a debreczeni mészárosok. Felrugtatták a hus árát 4 krral, vagyis 40-ről 44-re és mi boldog emberek fizetjük a magasabb árat és csak azt varjuk, mikor jut eszükbe a mészáros uraknak megint 4 krral emelni az árat. Hirlapjaink pedig annyira belemélyedtek a magas politikába, hogy az ily csekélységet észre sem veszik, sőt mi több, a husárakat hiába keresem a lapokban, ilyesmirel nem érdemes említést tenni. Hát ez a nagyság átka, a mióta Debreczen nagy várossá készül lenni, a piaci árak szörnyen emelkedtek és a cogito ergo sum elvénél fogva, még csakugyan elhiszszük, hogy nagyvárosiak vagyunk. Üres óráinkban álmodozunk holmi husfogyasztási szövetségekről is, rettenetesen készültünk hozzá, gyüleseztünk és vagy 20 frtot költöttünk — nyomtatványokra. De miután neszet vettük, hogy a mészárosok ezért talán mégis találnának haragudni és attól tartottunk, hogy ha a hus nagyon olcsó találna lenni, még a szegény emberből is hájas ezívis válnék, ezen konkurrencziától való felelmünkben a szövetséget ügyet eltemettük. Tisztelettel fordulok igen tisztelt szerkesztő urhoz, hátha módjában volna a békében elszenderült husfogyasztási szövetséget feltámasztani, hogy mégis volna eszköz a közönség kezében, mely azt a mészáros urak tulságos jóakarata ellen megvédené.

Debreczen, 1891. jan. 26.

Egy családapa.

Nem közölhetjük a felszólalást a nélkül, hogy pár rövid megjegyzést ne tegyünk rá. Először is felszólaló urnak azon tévedését kell helyreigazítanunk, mely a helyi lapokra vonatkozik. Azt mondja ugyanis, hogy hirlapjaink annyira belemélyedtek a magas politikába, hogy a husárakat fölemelését észre sem veszik, sőt még a husárakat sem közlik. Ez teljesen téves állítás, mert úgy mi, mint többi lapársaink, minden héten közöljük a husárakat. Hogy a husfogyasztási szövetséget ügye elaludt, annak bizonyára nem a helyi sajtó az oka, mely e téren is megtette a kötelességét, midőn a husfogyasztási szövetséget megalakítása szörnyen forgott; — hanem okai azon társas-körök, melyek megindították a mozgalmat s nem volt elég kitartásuk annak keresztül viteléhez! Ha pedig valamely mozgalom keresztül viteléhez nincs meg a közönségben az erős akarat: akkor a sajtótól nem lehet azt követelni, hogy folyton a napi-renden tartson olyan ügyet, melynek kivételében — a közönség közönye folytán — nem bizik. Ha azonban azt fogjuk tapasztalni, hogy a békében elszenderült husfogyasztási szövetséget fölebresztésére nézve az óhaj minél szélesebb körben fog nyilvánulni s az óhajítás tette akar átalakulni: akkor a debre-

zeni sajtó tudni és teljesíteni fogja kötelességét. Addig pedig fizessük békén a magasabb husárakat, — hiszen — saját kárán tanul a magyar!

Szerk.

Helyreigazítás.

Néhai Szeitz Károly sógoromról azt írta tegnapi számában a »Debreczeni Hirlap«, hogy Vadon Sándor ügyvéd ur temettette el. E hír teljesen téves, mert szerencsétlen sógorom a család házából temettetett el — a család költségén.

Debreczen, 1861. jan. 27.

A boldogultnak sógora:

Kalicza Vilmos.

Gyermekek mulatságai télen.

Előre is kijelentem, hogy a »tánc és illem mester« szakmájához nem szólnak e sorok. A »gouvernant« dolgába se szólnunk bele had diktáljon ő német szót a növendékekbe, sőtaltassa kotta szerint, szívasson velük az üde téli levegőből méter rendszer szerint elő irt mennyiséget s ha futkározni és pajzánkodni akarnak a fiuk, csitítsa azzal az ijesztő és szent paedagog pofával, a melyet a németektől hozzánk plántált frajla a tükör előtt folytatott hosszas gyakorlat után elsajátítani tudnak.

A gyermekeknek télen kint a szabadban van elemük; ott találják azokat az időtöltéseket, a melyek testük képzésére, lelkük elevenítésére, bátorságok fejlesztésére, jellemük szilárdítására befolyanak.

A gyermekek téli mulatságainak megemlétsere első helyen kínálkoznak a korszolyázás, ha azt Csáky miniszter már meg nem körendelezte volna. Ott van a csuszkalás, a hó labdázás, a szánkázás.

A csuszkalás mestersége főformán vele születik a gyermekkel. Nem is kell hozzá segédeszköz.

Bármely utcában, téren, folyón, a hol fényesre fagy a víz, iskolába menet vagy jövet versenyeznek, hogy ki tudja jobban »kihuzni.«

A hólabdázás már nevezetesebb mulatság. Itt nemesak a láboknak, hanem a kezeknek, a szemeknek egyaránt fontos szerepe van. Olykor még hadi taktika is szükséges. Mert kérem, a hógolyózás között huzamos ideig »sértetlenül« maradni nem kis dicsőséggel jár. Aztán a hó labdázásnak vannak ám stratégiai védelmi és támadási módjai is. Ha az ellenfelek nyílt téren csatáznak, az nagyon szimpla dolog. Torlaszokat, mellvédeket szoktak hóból építeni a kevésbé komoly útközetre is; a nagyobbakra pedig várakat sánczozal meg »lőrészekkel.« Innen intéznek azután elszánt kirohanásokat. S a kit megtalál egy egy golyó, az elesett; hadi foglyai a csatározóknak nincsenek.

E mulatságok alkalmával csupán arra kell ügyelni a növendékeknek, hogy hóolvadáskor, a midőn a lábba átázik, a hó pedig keménységüvé tapad össze s így arcot, szemet könnyen megsértheti, hogy ilyenkor ne fizessék.

A hóból házak, várak, városok, szobrok építése szintén a téli mulatságok közé tartozik. Ezek közé lehet számítani a mesterséges hó lavinák készítését is, hegyes vidék olyan pontjain, hol az aljban a legurult hógomolykárt nem tehet. Ez úgy történik, hogy felmennek a növendékek egy-egy domb tetőről. — Itt csinálnak egy hógomolyt, azt hengergetik lefele mind addig, a mig annyira megnő, hogy a saját súlyánál fogva gurul lefele.

Egy egy ily gomoly, mire az aljba leér az utközben felszedett hótól 5—10 méter magas gömbbé is fölnövekszik.

A szánkázás a hegyes vidékek lakóinak kiváltságos mulatsága. Egy, kettő, hat, nyolc

vagy tizenkét ülés gyalog szánok is vannak. Kettőnél nagyobb gyalogszán vezetése nem tréfa. Ügyességet és szakértelmet kíván kivált akkor, ha egy-két kilométeres vagy ennél is hosszabb olyan pályán ereszkednek le, a hol az ut részben nagyon meredek, részben pedig vízszintes. Tudni kell itt, hol lehet engedni, villámsebességgel s hol kell kötél akadálylyal, ruddal való karczólással »fékezni«. Ez is olyan mulatság, a mit a gyermekek egyik a másiktól sajátitanak el s a mi szintén előkészítője annak, hogy a gyerek nagykorára megszokja a veszélyekkel számolni s azoknak kikerülésére a módokat hirtelen megtalálni.

Hát mindezek a mulatságok, megtartva bennük természetesen a mértéket, kiválóan alkalmasak arra, hogy a növendékek testét edzze lelkük rugékonyságát fokozza, bátorságukat növelje. S nagyon meglátszik a férfi korban az, hogy ki tanult már 5 éves korától a tánc és illem mestertől hajlongani, — ugyanolyan idős kisasszonykáknak bókokat mondani.

Az ilyenek szemben hajlonganak s a hízélgés kigyó nyálával vonnak be, hátad megett pedig mint a viperák megcsipnek.

Azok pedig, a kiknek a szabadban alkalmuk volt testüket és lelküket edzeni, hogy Petőfi szavaival éljünk, mint »a korlátlan természet vad virágai« külsőleg, ha nem is oly simák, nem is oly nyájasak, de szívük nemesebb, lelkük magasabban szárnyaló, s a társadalmi életben az uralkodásra az ilyenek termettek.

Szemlélté.

TÖRVÉNYSZÉK.

A kir. táblák decentralizációja. Az »Ügyvédek Lapja« írja: Mint birói körökben beszélnek, a decentralizáció életbeléptével a következő kir. táblai birók fognak nyugalmobba vonulni: Kudlik István, Bellagh István, Rimély Antal, Heteyi Gyula, Szerdahelyi Károly, lovag Hlaváts István, Mutsó Mihály, Fay Antal, Tamásy Béla, Stancsich György, Barcza Gábor, Kulesár Lajos, Barthos Tivadar. — A kir. táblai tanácselnökök iránt, is már megtörtént a megállapodás. E szerint tanácselnökök lesznek: Polgár Ignác Vavrik Béla budapesti kir. táblai tanácselnökök, Balogh József curiai biró, dr. Laszky József, Bernáth Elemér, Vági Mór curiai kiségitő birák; Bernát Géza, Horvát Jenő, Fluck Ádám, Csathó Ferencz budapesti kir. táblai birák. Fekete Gábor és Schneider József marosvásárhelyi táblai birák. Ezek a kinevezések, valamint a birák kinevezése február 1-én, vagy legkésőbb február 4-kén fog a hivatalos lapban közzé tétetni.

Közgazdaság.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot január hó 11-től január hó 24-ig, a földművelésügyi miniszterium jelentése alapján a következő: A hetek óta tartó hideg havas időjárás és hófúvások következtében a vetések az ország nagy részében magasan fekvő hó alatt vannak; néhol a hótakaró vastagsága rendkívüli, 80, sőt 100 centiméterre is tehető, helylyel-közzel azonban csak mintegy 10 centiméter. A vetések általában ugy a koraikak, mint a későiek csekély kivétellel jó állapotban jutottak hó alá és így remélhetőleg kedvezően fognak kitelelni. A gazdasági munkálatok a nagy havazások következtében nagyobb részben szünetelnek. Takarmányhiányról gazdáink szörványosan panaszkodnak.

Az olasz gazdasági válság. A legutóbbi időkben az Olaszországból érkezett hírek sűrűn adtak alkalmat oly kombinációkra, a melyek Olaszország pénzügyi, majd pedig általános gazdasági helyzetét válságosnak tüntették fel. És a most megjelent olasz áruforgalmi kimutatás valóban eléggé súlyos gazdasági helyzetet tár fel. Az 1890. évi január-novemberi időszakban csökkent az olasz kivitel és behozatal egyaránt. És pedig a kivitel 79, a bevétel 68³/₄ millió lírával. Különösen a bor-, olaj- és selyemkivitel csökkent lényegesen. Borból 564,000 hektoliterrel kevesebbet vittek ki, olajból 150,000 mmval kevesebbet. A selyemkivitel 54 millió lírával apadt. Mind ezt pedig a Franciaországgal való kedvezőtlen vámviszony okozta.

Közbányai sertésüzlet.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

— jan. 26.

a) Hizott sertés árak : I. Magyar első rendű : 1. Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli súlyban) 41.—41¹/₂. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg. súlyban) 40.—41.— 3. Fialat nehéz (páronként 320. klgon felüli súlyban) 42.—43.— 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg. súlyban) 42¹/₂—43.— 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 42.—43.— II. Magyar szedett : 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) —.—.— 7. Közép (páronként 220—210 klg. súlyban) 40¹/₂—41¹/₂. 8. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő súlyban) 39.—40¹/₂. III. Szerbiai : 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli súlyban) 41.—42.— 10. Közép (páronként 220—260 klg. súlyban) 40¹/₂—41. 11. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő súlyban) 39.—40. Sertés létszám : 1891. jan. 25. napján volt készlet 79,826 darab. A hizott sertés üzletirányzata : Az üzlet változatlan. Nevelni való sertés Malacz (4—11 hónapos korban) —.—.— Felhajtás —.—.— drb.

CSARNOK.

Kapitány-tó.

(Beszély.)

Irta : **Nemes Károly.**

(Folytatás és vége.)

Most már nem egy, de kettő volt az ellenség réme, kétszeres az ellenség vesztesége, a hol a két kar találkozott.

Győzelemre győzelem következett.

Kit érjen a kitüntetés, ki az az ismeretlen? Ez volt a kérdések kérdése.

S az ismeretlen eljött, ha szükség volt, s melyik nap nem lett volna szükség bátorságra, vérontásra, melyik napon szünetelt a halál?

Olykor, olykor észre vették, hogy a harc hevében egy-egy izzadság csepp csurgott le arcáról, de tan könnyek árja az? kit hagyott otthon, kit sirat itt, hol nincs könnyezésre sem hely, sem idő?

Pedig közel volt ahhoz, a kit kerestett...

Óh ha beszélhetett volna, elbeszélhetett volna, hogy nem hagyott otthon senkit, hogy családja hozta ide, családja üzte el az édes házi tűzhelytől, elbeszélhetett volna, hogy otthon hagyta beteg anyját, testvéreit, otthon a jólelet, hogy megtanulja itt a nyomort, felkereste a halált, hogy boldogtalanságának végét vessen; oh az a kis sirhant minden fájdalmat eltakar, s oda lent már nem fáj semmi!

Elmondta volna, hogy egy kis remény élteti még szívét, hogy hő vágya volt csak egyszer látni meg azt, a kit szeretett. Elmondta volna, hogy boldogtalanságot hozott s boldogságot kerestett. Mi hozta, mi adta volna vissza a boldogságot?

Óh ha tudták volna mindketten, amit Anna tudott, talán megmentve lett volna mindkettőjük boldogsága...

Miért nem fedezte fel magát Anna, miért nem szabadította meg keblét a nagy tehertől, hisz erre egy-két szó is elég lett volna?

A szabadság napja olykor-olykor elborult — harcolniok kellett tovább, a megsokasodott ellennel, harcolniok kellett még — gyötrelmeikkel is!

VIII.

Eljegyzés a halálban.

1890. márczius 5-én vivatott a híres szolnoki csata. Mindketten tevékeny részt vettek benne, oroszláni bátorsággal vivott a magyar.

A diesőnap után délkelet felé vonult egy csapat Miklós vezérlete alatt; átkeltek s haladtak a Körös felé!

Ott termett az ösmeretlen dalia is; együtt lovagoltak mind meszebb lefele, keresve az ellenség előrseit.

Beszélgettek egymással, de a beszéd csak hadi dolgokra vonatkozott. Folyton távolabb és távolabb jutottak a csapattól, s már mintegy mértföldre lehettek attól. Elhatározták, hogy nem mennek vissza egyenest, hanem megkerülik a közel falvakat, és kielégítik kalandvágyó lelküket.

A mint előre száguldanak s távcsővel vizsgálják a vidéket, látják a közelben — a falut, mely oly kedves volt előttük, melyhez annyi öröm, s fájdalom kötötte őket.

Rokon érzés hatotta át keblüket, egyenlő erővel sarkantyúzták meg lovaikat.

Egyszerre csörtetés bangja üti meg füleiket, oda irányozzák lepteiket de már késő.

Egy kis ellenséges csapat támadott meg egy szegény védtelen embert, s már félholt volt az otthagytat áldozat.

Az arca mintha ösmerős lett volna mindkettőjük előtt, de az ismerte meg először őket, egy levélkét vett ki, mely Annának volt címezve, Miklós halálát jelentette ez.

Ezen félholt áldozat, kit a sors büntetése itt ért utól, nem volt más, — mint Erdős István.

Csak annyit tudott még mondani, bocsásson meg, bocsásson meg... bocsássonak meg...

Őn volt az, a ki engem oly rutul rászédett s jelenleg is holt híremet vitte?

Őn volt az, aki virágaimat letarolta, őn volt az, a ki minden kint es fájdalmat kigondolt vesztetre! — mondá Anna.

Nem tudott szólani, görcsök fogták meg izmait, s csak bocsánat esdő szemei forogtak meg szüntelen; csak egy rövidke szót tudott még erejének összeszedésével kimondani válaszul ama kérdésekre:

— Mi volt ezen szócska?

— En... s kielehte lelkét...

Miklós átolvasta a levelet, világos lett előtte minden, látta már most, és tudta, hogy ki volt az, a ki boldogságát alá ásta. Megbotolt neki!

Átolvasta a levelet Anna is, hiszen tudta annak tartalmát, ismerte az ármányt, mely üldözte.

Tovább száguldanak némán előre. Anna hol elsápad, hol elpirul, folyton jobban közeledik lovagtársához, míg egyszer karjára dől, és hangos zokogás vesz rajta erőt.

Hiszen magán kívül volt a felfedezések miatt, nem tudta, igaz-e a történet? Miklós tudta már, hogy ő nem hülsen!

Tudják mindketten, hogy megcsalattak s nem csalattak meg egymást...

Miklós felismerte Annáját, a hü, a bátor, a halálra kész Annát!

Mily boldog volt mindkettő! boldogabb mint valaha!

Tova száguldanak megint, hiszen már előttük van a falu, előttük a tó, előttük a mult összes kedves emlékei, előttük minden.

A tó mellett önkén tartanak egy kis pihenőt, mielőtt betérnének a faluba. Hogy ne pibentek volna ott a tónál, melynek partján oly kedves órákat töltöttek el együtt, a hol a jóslat mondatott...

No ez ugyan nem fog már most beteljesedni!...

De csitt... a faluból fegyverek csörtetése hangzik... ellenség jó a faluból!... nagy csapat... nincs menekvés... biztos halál!...

Annyi idejük volt még, hogy gyűrűjüket megcserelethették, eljegyezték egymást — a halál előtt — a halálnak.

— Meneküljön, mondá Anna Miklósnak, meneküljön és mentse meg életét, ha engem szeret...

Ez egyszer Miklós nem engedelmeskedett, nem hagyta el a helyet, nem adta meg magát. hisz ez neki utolsó harca lesz.

Anna Miklós karjába fogózkodott, Miklós jobbajával vivott, osztogatta a halált, baljával Annát tartotta, ki a történet hatása alatt teljesen védtelen lett, mihelyt nő lett megint. — Pedig a mióta Miklós felismerte, nő lett ő, az ami volt!

Egy könnyörtelen golyó épen azon karját találta Miklósnak, melylyel Annát tartotta s a gyöngén leány egész természetével zuhant a tóba.

Miklós a tóhoz lépett, vérző kezével magához ölelte még egyszer Annáját, másik karjával védte mindkettőjüket.

Két golyó süvöltött át a levegőn, s két tetem zuhant egyszerre a tóba! A tó megrendült ezek befogadásakor és csapkodott hullámai-val a part felé!

Az ellenség elfogva a két paripát, tova illant annál is inkább, mert egyszerre észak felől magyar csapatok jöttek, kik a két hős keresésére indultak.

Feltalálták azokat, kiket bámultak, megtalálták, a kiket szerettek a falubeliek is, a csapatok is.

Felismerték őket, ezek is, azok is!

A falu eltemette őket a tó partján együtt a sirba, ha nem lehettek egymáséi az életben, legyenek egymáséi a sirban.

Lám van igazságszolgáltatás s ez megkezdődik mindjárt a halál után!!

Sirjokra virágot ültet, azokat megöntözi, ápolja a kegyelet, a szeretet.

Lám van jutalom is a halál után!!

A tavat, minthogy Miklós kapitány volt, elnevezték Kapitánytónak, emlékükre így nevezik azt ma is.

A tó neve emlékköve csendes sirjoknak! Lám mily boldogító annak tudata, hogy van szeretet a siron túl is!!!

VASUTI MENETREND.

(Október 1-től.)

		ó	p
Debreczenből indul :			
B.-Pest—N.-Várad felé (gyv.)	d. e.	8 2	
	d. u.	1 57	
" (csak N.-Várad felé)		3 35	
" N.-Várad	este	10	
Szatmár felé	d. u.	3 30	
" (gyors v.)	este	8 14	
" "	éjjel	2 20	
Kassa felé	d. e.	6 31	
" "	este	7 00	
" (m. á. v. indóh.	d. u.	3 22	
Nánás felé: " "	reggel	5 08	
" (vásártérről	d. u.	3 58	
" "	reggel	5 44	
Debreczenbe érkezik :			
B.-pest—N.-Váradról ér.	éjjel	2 15	
" (csak N.-Várad felől)	reggel	7 43	
" "	d. u.	3 35	
" (gyorsv.)	este	7 29	
Szatmárról	reggel	8 41	
" "	délbe	12 7	
" "	este	9 35	
Kassáról	reggel	8 06	
" "	este	9 11	
" (m. á. v. indóh.	reggel	8 01	
Nánásról: " "	este	6 05	
" (vásártér	reggel	7 53	
" "	este	5 56	
Budapestről Debreczenbe indul :			
" (gyorsvonat)	reggel	7 35	
" "	d. u.	2	
" "	este	9 25	

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

130.

AZ „ISTVÁN“ GŐZMALOM TÁRSULAT

ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül

és az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbeléptetett eladási fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénz fizetés mellett, zsákkal együtt

	100 kiló.
A. Asztali dara nagy és aprószemű	16.—
B. Szinte » közepszerű	15.—
0. Királyliszt	15.—
1. Lángliszt	14-80
2. Montliszt	14-04.
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	14-20
4. » 2-od »	13-80
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	13-20
6. Szinte » 2-od »	12-40
7. Közép kenyérliszt 1-ső rendű	11-80
8. Szinte kenyérliszt 2-od rendű	11.—
8 ¹ / ₂ Barna » 1-ső »	10-20
8 ³ / ₄ Szinte kenyérliszt 2-od » á 70 kg.	9.—
9. Lábliszt . . . . . » 70 »	7-60
10. Veres liszt . . . . . » 50 »	—
11. Fírom korpa zsákkal . . . . . » 50 »	4-60
12. Durva korpa zsákkal . . . . . » 50 »	4-20

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5⁰/₁₀-től engedmény a fennemlített egyezmény folytán szintén beszünttetett.
Debreczen, 1890. nov. 21.

Eladó ház és föld.

1139. számú kis-mester-utcai ház és hozzá tartozó ondódi föld, továbbá a nagy-

hatvan-utcai szőlőben levő 2 nyilas szőlő eladó. Értekezhetni lehet

Magyar János,

Szent-Anna-utca 2527. számú lakásán.

Uj temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

ujonnan berendezett

temetkezési intézete

DEBRECZENBEN,

Czepléd-utca 2155. szám alatt, a gyógyszerházzal szemben.

Elvállal

TEMETÉSEK RENDEZÉSÉT

a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeket kielégítőig, a legnagyobb csinnak kiállítva, helyben mint vidéken.

HULLASZÁLLITÁST

szabadalmazott légmentes érczkoporsókban, minden irányban eszközöl, vasuton árszabály szerint.

Halottas kocsijai

a legmagasabb igényeknek megfelelnek

Mindennemű ércz- és művirág-koszorúk

felirással vagy a nélkül, a mai kor kívánalmaihoz mért olcsó árért.

A midőn új vállalatomat a nagyérdemű közönség pártoló figyelmébe ajánlom: ígérem, hogy számos éven keresztül szerzett tapasztalatomat a gyászoló felek irányában, szigorú pontosság és figyelem által fogom érvényesíteni.

Debreczen, 1890. november hó.

Kiváló tisztelettel:

DANKÓ MIHÁLY,
temetkezési intézet-tulajdonos.

H I R D E T É S E K

a „DEBRECZEN“ részére **jutányos áron**

felvételnek a kiadóhivatalban.

A hirdetések vagy Szinay Gyulához (csapó-utca, 383. sz.), vagy egyenesen a kiadóhivatalba [nagy-uj-utca, 1702. sz.] küldendők

Debreczen, 1891. Nyomatott Szabó Ferencz könyvnyomdájában.